

אצל הילד. לדוגמה, היא בונה אצלו ערך עצמי וכיטוח עצמי לצד היכולת להתמיד במשימה, ובמקביל היא בונה את היכולת לחשוב בגמישות ולהפעיל דמיון ומקוריות. כלומר היא נותנת מענה רחב ודו-ליסטי למכלול תכונות שמסלימות זו את זו ויהר מאפשרות לילד לפתח חשיבת עולם יצירתית. זאת שיטה אינטראקטיבית שמצרפת רבדים שונים והשלם הוא האחד.

"כל מעגל העבודה משתנה", מסביר דורון את הרציונל שהוביל אותו לפיתוח השיטה, "בגלל כניסה של טכנולוגיות חדשות אנחנו יודעים ש-40 אחוז מהמטרות בישראל נמצאות בסכנה של מחסוב, שרובוטים יחליפו את העובדים. אנחנו רוצים לאפשר לילדים לפתח יצירתיות אישית. היכולת המקורית והאישית שלי להתבונן על העולם ולפתור בעיות. זוהי התכונה החיונית ביותר בחיים בכלל ובטח בעולם החדש".

"אנחנו פועלים עם ילדים, נוער ומנהלים בכירים. אנחנו עובדים עם אוכלוסיות מגוונות ואנחנו לומדים ומשתכללים. יש גם בשיטה עקרונות פורצי דרך. למשל אין תשובה אחת נכונה אבל מצד שני לא כל תשובה מתקבלת. הילד צריך לגלות נחישות, התמדה, שיפור, וכל פעם להגיע לשלב חדש של התקיימות".

תשכחו מהכתבות, שינונים ובחינות מיצ"ב. כדי להצליח בעולם החדש, הילדים שלנו יצטרכו לטפח את היצירתיות שלהם ולדעת להתמודד עם שינויים מהירים ואי ודאות. שיטת סייסיי מכינה את תלמידי המחר // גדי דויטש

בחשיבה המצאתית. סייסיי הוא צירוף של שני סימנים מעולם התקלאות בשפה היפנית, ומשמעותם היא "להצמיח חיים".

"השיטה היא סדרת תרגילים שנוטו ונחקרו בשטח במהלך מחקרים אקדמיים נבחרים וקיבלו תוקף מדעי", מסביר ד"ר רורן. "היא משלבת מכלול של עמדות, השקפות ויכולות

המאה ה-21 כבר איתנו יותר מעשור וחצי, והיא לא מאוכזבת. קצב ההתקדמות בשלל תחומי החיים הוא מטורף. כמו בדרך כלל במקרים כאלו, המערכות הגדולות מחקשות לעמוד בקצב. תשאלו ברואר. גם מערכת החינוך, עם כל הרצון הטוב והרפורמות, מתקשה לתת את הכלים הנדרשים לתלמידים לקראת האתגרים החדשים העומדים לפניהם בשנים הבאות.

בריוק אל תוך החלל הזה מנסה להיכנס תוכנית SEISEI המיומנות גם בשם "תבונה יצירתית". אנחנו יודעים שהעולם החדש משתנה ודינמי מאוד, מסביר ד"ר אייל דורון, מפתח השיטה, "הילדים שגדלים היום יצטרכו לרכוש מיומנויות חדשות כדי להתמודד בעולם החדש. להתמודד עם שינויים מהירים ועם חוסר ודאות. אנחנו יודעים שאלה יהיו מאפייני העולם החדש ואנחנו רוצים מגיל צעיר ככל האפשר לטפח את המיומנות בקרב ילדים ובני נוער".

סייסיי פותחה על ידי דורון במסגרת לימודי הפוסט-דוקטורט שלו באוניברסיטת חיפה, ועיקרה פיתוח תבונה יצירתית המכשירה ילדים ובני נוער לחשיבה האופיינית לעולם של ימינו: עולם דינמי, טכנולוגי, מאתגר ולעתים קרובות גם בלתי צפוי. התוכנית מנסה להעניק לילדים ולבני הנוער את היסודות לחשיבה יצירתית והתנסות

ליאת איילון, מנהלת חמ"ד כפריגנים: "במערכת החינוך הקיימת הילדים מוערכים לפי מבחנים שבודקים ידע והסקת מסקנות במקום יצירתיות. זה חסר"

לפי המקובל, אומר ד"ר דורון. "מה שאני אהבתי בסייסי זה שהם לא לוקחים תקציבי ענק ומהם בונים חלומות אלא דווקא לוקחים את הכלים שיש להם ואיתם הם יצירתיים", מסבירה ליאת איילון, "הם מרברים על תקציב מאוד מינורי ואתה לא מאמין כמה דברים אפשר לעשות".

"אני רוצה גם לחבר את חדר המורים לנשוא", היא מוסיפה, "שתהיה שפה משותפת בין השפה של סייסי לשיעורים של המורים. צריך לזכור שיש מערכת וכלים, ואנחנו לא מנסים להחליף כל דבר בחדש, אבל צריך לראות איך אנחנו מגיעים למצב שאנחנו משתמשים במה שקיים בצורה יצירתית".

"אנחנו רגילים שכל ילד יושב על כיסא ליד שולחן, אבל יכול להיות שרווקא רוכים אחרות יועילו לו יותר. אם אתה לא יוצר ממשק עם חדר המורים, זה חסר. אנחנו לא רוצים שהמורה תעדי לתלמיד שיושב על כיסא הפוך, כי יכול להיות שכך יותר טוב לו ללמוד. השאיפה היא לחבר בין שיעורי סייסי לצוות המורים ואולי אפילו לקהילת ההורים".

ומה באמת אומרים ההורים על סייסי? "אם מתבטל שיעור, הם מתאכזבים מאוד", מספרת יעל גלסטר, אמא של של נועם ואריאל בני ה-7 וה-9, "יש ממש התלהבות. הם מבינים שיש פה חשיבה מחוץ לקופסה. יש פה משהו שונה. בית הספר הבין שצריך לחשוב איך לאתגר את הילדים. זה מאוד יפה בעיניי שמצאו משהו שיכול לגרום לילדים להתסכל אחרת, לחשוב אחרת, לחשוב בידע".

"לדוגמה נועם קיבל משימה שהמשפחה תצטלם בצורה מיוחדת, אז זה גורם לו לבטא את עצמו בתור הילד הקטן במשפחה. זה מאפשר לנועם להתבטא בצורה שהוא חושב לנכון במקום הקטן הזה. הוא נרדש לחשוב באופן מקורי כך שהתוצאה תבליט ותבטא משהו ממוגן".

"העולם משתנה אבל החינוך לא", מסכמת יעל. "צריך לראות איך אפשר להשתמש באתם מכשירים ולא אתם בצורה שתאפיין את התקופה הנוכחית. אני מסתכלת על זה בצורה מאוד חובבנית. בעיניי זה לא פחות חשוב ממקצועות אחרים. להביא אותם למקום שבו יוכלו להתמודד בעתיד עם דברים שלא התמודדו איתם בעבר. זה האתגר שלנו".

צילום: אלעד דוד

"ד"ר אייל דורון, מפתח השיטה: "יש בה עקרונות פורצי דרך. אין תשובה אחת נכונה ומצד שני היא היא מצריכה נחישות, התמדה ויכולת שיפור"

בהם פועלת התוכנית הם בתי ספר רתיים-לאומיים. "רצא לנו הרבה מאוד לעבוד עם ילדים רתיים ורתיים-תורניים. יש כימיה בין השיטה לבין בתי הספר הרתיים יותר מבתי הספר החילוניים. למה אני עדיין מנסה להבין".

"אירח החיים של הציבור שאליו משתייכים התלמידים בבית ספר דתי מאפיין במתח ערכי. מחויבות לשלמות בכל הפרטים. גם בעולם הקודש וגם בעולם החול", מנסה המנהלת איילון לתת הסבר אפשרי לכך שהתוכנית זוכה לעדנה רווקא בבתי הספר הרתיים-לאומיים. "זה רף גבוה. הילדים שלנו הם המנהיגים של הדור הבא וחייבים לפתח אצלם תכונות וכלים שידעו להתמודד עם הדור הבא. הראש היהודי הוא הראש המשמעותי ביותר ליצירת משהו חדש. אני מניחה שריאיונות העבודה שהילדים יעברו בעתיד יהיו שונים מהריאיונות שאנחנו עברנו, ובכלל, העולם הטכנולוגי התקדם רבות בשנים האחרונות ועוד יתקדם. עוד ארבע שנים הם יעברו בתוכנת שיעור לא המציאר".

"הילדים מתאכזבים אם מתבטל שיעור"
התוכנית נכללת בתל"ן ותוכנית לימודים נוספות) של משרד החינוך, כך שאין צורך בתשלום נוסף מצד ההורים. "זה הנוהל המקובל, יש לזה תקציב מוגדר ואנחנו עובדים

מקבלים מצלמה ויומאים לדרך. שיעור סייסי במעולה

כימיה לא מוסברת עם הממ"ד במסגרת השיעורים הילדים מקבלים מצלמות ומתבקשים להביע רגשות כגון שמחה, עצב, כדירות או קנאה. פעילות נוספת היא הצגת סיטואציות מחיי היום-יום שבהן הם נדרשים לאלתר, לגלות תושייה ויכולות שכנוע. ד"ר דורון מקפיד להבהיר כי מטרת התוכנית היא לא להחליף את בית הספר אלא להוסיף על מה שכבר יש בו. "צריך להתייחס למה שכבר יש בבית הספר. אף אחד לא מפציץ את הגלגל. להמשיך את מה שממילא פרצו בו דרך בבית הספר, ובכוחות משותפים להשתכלל. אנחנו לא אומרים, 'מה שאתם עושים לא טוב'. החיים הם לא שחור ולבן, יש רברים טובים שנעשים בשטח. צריך בכוחות משותפים לפעול ולעשות אקסטרה. בדרך כלל מנהלים שיש להם חוון מתחברים יותר לתוכנית".

"אני כמנהלת מאוד מאמינה בהנהגת ערכים של חרשנות וצמיחה אישית", אומרת ליאת איילון מנהלת חמ"ד כפריגנים שבו מפעלת תוכנית סייסי. "אני רואה את בית הספר קודם כול כמקום להקניית ערכים ואני מאמינה בשילוב בין קודש לחול. במערכת החינוך מעודדים מאוד פיתוח של 'תפקודי לומד', כלומר המורה לא נמצא במרכז הכיתה אלא הוא מקנה כלים, וישנם מספר תפקודים שהילד יכול להגיע אליהם. ועדיין כשילד נכנס למבחן שהוא צריך לעמוד בו, אלו מבחני המיצ"ב שבודקים ידע והסקת מסקנות ולא יצירתיות. זה טיפה חסר ביוסיום של מערכת החינוך. התוכנית של תבונה יצירתית נותנת כלים נוספים להתמודד עם משימות שהולכות ונהיות יותר ויותר מורכבות".

דורון מספר כי באופן מפתיע כ-60%-70% מבתי הספר